Európsky parlament
2014-2019

Dokument na schôdzu

A8-0074/2016

4.4.2016

SPRÁVA

o politike súdržnosti v horských regiónoch EÚ
(2015/2279(INI))

Výbor pre regionálny rozvoj

Spravodajkyňa: Iliana Iotova

OBSAH

Strana

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU 3

DÔVODOVÁ SPRÁVA 19

STANOVISKO VÝBORU PRE POĽNOHOSPODÁRSTVO A ROZVOJ VIDIEKA 21

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO 27

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA V GESTORSKOM VÝBORE 28

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o politike súdržnosti v horských regiónoch EÚ
(2015/2279(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na článok 174 Zmluvy o fungovaní Európskej únii (ZFEÚ),

– so zreteľom na hlavu III tretiu časť Zmluvy o fungovaní Európskej únie, najmä jej časti o poľnohospodárstve,

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde, ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (ďalej len „NSU“)[1],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006[2],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1304/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom sociálnom fonde a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1081/2006[3],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 zo 17. decembra 2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005[4],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa ustanovujú pravidlá priamych platieb pre poľnohospodárov na základe režimov podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 637/2008 a nariadenie Rady (ES) č. 73/2009[5],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS)

[1] Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320.
[2] Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 289.
[3] Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 470.
[4] Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 487.
[5] Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 608.

č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007[1],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1144/2014 z 22. októbra 2014 o informačných a propagačných akciách týkajúcich sa poľnohospodárskych výrobkov uskutočňovaných na vnútornom trhu a v tretích krajinách a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 3/2008[2].

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1299/2013 zo 17. decembra 2013 o osobitných ustanoveniach na podporu cieľa Európska územná spolupráca z Európskeho fondu regionálneho rozvoja[3],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1302/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 1082/2006 o Európskom zoskupení územnej spolupráce (EZÚS), pokiaľ ide o vyjasnenie, zjednodušenie a zlepšenie zakladania a fungovania takýchto zoskupení[4],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 2015/1017 z 25. júna 2015 o Európskom fonde pre strategické investície, Európskom centre investičného poradenstva a Európskom portáli investičných projektov a o zmene nariadení (EÚ) č. 1291/2013 a (EÚ) č. 1316/2013 – Európsky fond pre strategické investície[5],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 28. apríla 2015 o novej stratégii lesného hospodárstva EÚ: pre lesy a sektor lesného hospodárstva[6],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 22. septembra 2010 o európskej stratégii pre hospodársky a sociálny rozvoj horských regiónov, ostrovov a riedko osídlených oblastí[7],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 11. decembra 2013 o zachovaní produkcie mlieka v horských a znevýhodnených oblastiach a v najvzdialenejších regiónoch po skončení systému kvót mlieka[8],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 23. mája 2013 o makroregionálnej stratégii pre Alpy[9],

– so zreteľom na oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov týkajúce sa stratégie Európskej únie pre alpský región (COM(2015)0366) a na akčný plán, ktorý túto stratégiu dopĺňa,

– so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov s názvom Makroregionálna stratégia Európskej únie pre alpský región z 21. januára 2015[10],

---

[1] Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671.
[2] Ú. v. EÚ L 317, 4.11.2014, s. 56.
[3] Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 259.
[4] Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 303.
[5] Ú. v. EÚ L 169, 1.7.2015, s. 1.
[6] Prijaté texty, P8_TA(2015)0109.
[7] Prijaté texty, P7_TA(2010)0341.
[8] Prijaté texty, P7_TA(2013)0577.
[9] Prijaté texty, P7_TA(2013)0229.
[10] Ú. v. EÚ C 19, 21.1.2015, s. 32.

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. februára 2011 o plnení stratégie EÚ pre podunajskú oblasť[1],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 21. januára 2010 o európskej stratégii pre podunajskú oblasť[2],

– so zreteľom na závery Rady z 13. apríla 2011 o stratégii EÚ pre podunajskú oblasť,

– so zreteľom na správu Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov týkajúcej sa stratégie Európskej únie pre podunajskú oblasť (COM(2013)0181),

– so zreteľom na oznámenie Komisie s názvom Stratégia Európskej únie pre podunajskú oblasť (COM(2010)0715) a na orientačný akčný plán, ktorý túto stratégiu dopĺňa (SEC(2009)0712),

– so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru zo 16. júna 2011 na tému „Oznámenie Komisie – Stratégia Európskej únie pre podunajskú oblasť“[3],

– so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov z 31. marca 2011 na tému „Stratégia pre podunajskú oblasť“[4],

– so zreteľom na správu Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o pridanej hodnote makroregionálnych stratégií (COM(2013)0468) a na príslušné závery Rady z 22. októbra 2013,

– so zreteľom na Šiestu správu o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti (COM(2014)0473),

– so zreteľom na Alpský dohovor vrátane protokolov k Alpskému dohovoru,

– so zreteľom na štúdiu, ktorú vypracovalo združenie Euromontana, z 28. februára 2013 s názvom Na ceste k horám 2020: Prvý krok – využívanie práce združenia Euromontana ako inšpirácie na tvorbu programov,

– so zreteľom na štúdiu generálneho riaditeľstva pre vnútorné politiky (tematická sekcia B: štrukturálna politika a politika súdržnosti, regionálny rozvoj) z februára 2016 s názvom Výskum pre výbor REGI – Súdržnosť v horských regiónoch EÚ,

– so zreteľom na projekt Women-ALPnet uskutočnený v rámci programu Interreg Alpine Space 2001 – 2006: Sieť miestnych inštitúcií a centier pre ženy: presadzovanie zapájania žien do trvalo udržateľného rozvoja alpského priestoru,

– so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,

[1] Ú. v. EÚ C 188 E, 28.6.2012, s. 30.
[2] Ú. v. EÚ C 305 E, 11.11.2010, s. 14.
[3] Ú. v. EÚ C 248, 25.8.2011, s. 81.
[4] Ú. v. EÚ C 166, 7.6.2011, s. 23.

– so zreteľom na správu Výboru pre regionálny rozvoj a stanovisko Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (A8-0074/2016),

A. keďže horské regióny predstavujú značnú časť územia EÚ (približne 30 %) a celá EÚ závisí od ekosystémových služieb, ktoré poskytujú;

B. keďže v regionálnej politike EÚ neexistuje výslovné vymedzenie horských regiónov a vymedzenie pojmu, ktoré sa používa v Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka (EPFRV), nie je vhodné pre politiku súdržnosti a nemožno ho používať na efektívne riadenie tejto politiky;

C. keďže tieto regióny sú pre ich extrémne podmienky a odľahlosť štrukturálne znevýhodnené, a to až natoľko, že v mnohých horských regiónoch dochádza k vyľudňovaniu a starnutiu obyvateľstva, čo môže narušiť prirodzený kolobeh generácií a viesť k zníženiu sociálnych noriem a kvality života; keďže v dôsledku toho často rastie nezamestnanosť, sociálne vylúčenie a migrácia do miest;

D. keďže udržateľným využívaním prírodných zdrojov ponúkajú horské regióny množstvo príležitostí na dosahovanie cieľov EÚ, pokiaľ ide o zamestnanosť, súdržnosť a ochranu životného prostredia;

E. keďže existujú veľké rozdiely medzi horskými regiónmi, a preto je potrebná koordinácia politík a odvetví, a to medzi rôznymi horskými regiónmi (horizontálne) aj v rámci jednotlivých horských regiónov (vertikálne);

F. keďže pomoc horským regiónom z rôznych nástrojov EÚ, ako sú EPFRV a európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF), by sa mala dopĺňať, aby sa vytvorila súčinnosť, ktorou sa umožní dosiahnutie lepšieho a inkluzívnejšieho rozvoja;

G. keďže horské regióny zohrávajú dôležitú úlohu v hospodárskom, sociálnom a trvalo udržateľnom rozvoji členských štátov a poskytujú rôzne ekosystémové služby; keďže rodová rovnosť má značný vplyv na hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť v Európe; keďže horská cezhraničná spolupráca predstavuje udržateľný spôsob na podporu hospodárskeho a sociálneho rozvoja týchto regiónov;

H. keďže horské regióny vzhľadom na ich osobitosti, predovšetkým na veľké množstvo a rozmanitosť obnoviteľných zdrojov energie a závislosť od efektívneho využívania zdrojov a energetickej efektívnosti, môžu prispievať k vývoju nových technológií a inovácii všeobecne;

I. keďže horské oblasti pozitívne prispievajú k trvalo udržateľnému rozvoju, boju proti zmene klímy a k zachovaniu a ochrane regionálnych ekosystémov a biodiverzity; keďže veľké časti horských oblastí sú chránené v rámci ekologickej siete Natura 2000 a aj inými typmi režimov ochrany prírody, čo na jednej strane obmedzuje hospodársku činnosť, ale na druhej strane to takisto pomáha podporovať udržateľnejšie formy poľnohospodárstva a vytvárať užšie väzby medzi poľnohospodárstvom a inými hospodárskymi činnosťami; keďže poľnohospodárstvo a obhospodarovanie pôdy v horských oblastiach majú veľký význam pre hydrogeologickú stabilitu týchto oblastí;

J. keďže horské regióny čelia vážnym problémom – pokiaľ ide o spoločenský

a hospodársky rozvoj, zmenu klímy, dopravu a demografické otázky –, ktoré sa musia vyriešiť vytvorením vhodných spojení s mestskými a nížinnými oblasťami a zaistením prístupu k digitálnym službám;

K. keďže horské oblasti so zachovanými ekosystémami a ich službami môžu byť základom pre veľa hospodárskych činností, a to s dôrazom na poľnohospodárstvo, lesné hospodárstvo, cestovný ruch a energetiku a s prihliadnutím na kultúrne a prírodné dedičstvo týchto oblastí a diverzifikáciu poľnohospodárskych podnikov; keďže sa to môže podporiť koordinovanými opatreniami a/alebo cezhraničnou spoluprácou a keďže horské oblasti zachovávajú jedinečné podmienky a tradičné know-how a ponúkajú veľké možnosti pri prechode na kvalitné poľnohospodárske systémy;

L. keďže ľadovce sú pre európske hory charakteristické a zohrávajú ústrednú úlohu v horských ekosystémoch aj horských vodných systémoch, keďže ich ústup z hľadiska objemu a dĺžky, pozorovaný už od polovice 19. storočia, dosiahol znepokojivú úroveň, pričom mnoho európskych ľadovcov už zmizlo alebo im zmiznutie hrozí do roku 2050;

M. keďže dodatočné náklady súvisiace s klimatickými a topografickými podmienkami, so vzdialenosťou od hospodárskych centier a s izoláciou sťažujú hospodársky, sociálny a kultúrny rozvoj horských oblastí; keďže nedostatočná infraštruktúra vrátane širokopásmového pokrytia a nedostatok investícií do horských oblastí prispievajú k prehlbovaniu rozdielov medzi týmito a inými regiónmi; keďže úsilie o zachovanie ekonomickej poľnohospodárskej výroby v horských oblastiach EÚ sa musí podporiť aj fyzickou a digitálnou prístupnosťou a infraštruktúrou, ako aj prístupom k verejným službám a službám vo verejnom záujme, ako je vzdelávanie, sociálne služby, zdravotná starostlivosť, doprava a poštovné služby, pre obyvateľov týchto regiónov;

N. keďže v Európe existujú rôzne typy horských regiónov, ktoré však spája skutočnosť, že čelia rovnakým hlavným problémom, ako je ťažká dostupnosť, málo príležitostí zamestnať sa, starnutie obyvateľstva, nedostatočná prepojenosť, dôsledky zmien klímy a zintenzívňovania produktívnych činností človeka; keďže tieto hľadiská treba aktívne riešiť;

O. keďže v kontexte nestálych trhov a cien, rastúcich výrobných nákladov, posilnenej hospodárskej súťaže, skončenia uplatňovania kvót na mlieko a environmentálnych výziev je nevyhnutné zabezpečiť produkciu potravín a multifunkčnú úlohu poľnohospodárstva s cieľom zachovať pridanú hodnotu v horských oblastiach, podporiť udržateľnú zamestnanosť a umožniť prístup k iným zdrojom príjmov;

P. keďže horské regióny ležiace na vonkajších hraniciach EÚ čelia ďalším ťažkostiam a vo väčšom rozsahu sú postihnuté negatívnymi trendmi, ktoré sú spoločné pre všetky horské regióny;

Q. keďže v Európe sú horské hrebene, ktoré siahajú naprieč viacerými členskými štátmi a aj do nečlenských štátov, ako napríklad Karpatský horský masív, ktorý sa po poslednom rozšírení EÚ stal východnou hranicou EÚ a dnes je veľmi dôležitou geopolitickou oblasťou, kde sa stretávajú strategické politické záujmy veľkého významu, pokiaľ ide o stabilitu EÚ;

R. keďže mnohým horským regiónom chýba základná infraštruktúra, verejné služby

a trvalý prístup k službám vo verejnom záujme, najmä v oblastiach so sezónnou činnosťou;

S. keďže horské poľnohospodárstvo je dôležité pre identitu a kultúru horských regiónov a naďalej prispieva k zamestnanosti a osobitným odvetviam hospodárstva v týchto regiónoch, ako je horské poľnohospodárstvo, lesné zdroje a cestovný ruch, majúc na pamäti, že pokračuje diverzifikácia ich hospodárstva a štruktúry zamestnanosti a že v obehovom hospodárstve zohrávajú integrálnu úlohu;

T. keďže niektoré najvzdialenejšie regióny sú tiež horské regióny sopečného pôvodu (aktívne alebo spiace sopky, sopečné masívy či reťaze sopiek a sopečné ostrovy) s časťami pod vodou aj nad vodou a keďže čelia ťažkostiam spôsobeným topológiou ich územia;

U. keďže ženy žijúce v horských regiónoch, najmä v znevýhodnených regiónoch, často čelia problémom súvisiacim s ich prístupom k vyššej úrovni vzdelávania a so slušnými pracovnými príležitosťami;

V. keďže sa musí nájsť odpoveď na rôzne výzvy, ktoré prináša vyľudňovanie, vplyv zmeny klímy, nedostatok dostupnej poľnohospodárskej pôdy, opúšťanie poľnohospodárskej pôdy a s tým súvisiace rozrastanie krovín a stromov, ako aj potreba zachovať horské pastviny;

W. keďže chov zvierat (produkcia mlieka a extenzívna produkcia mäsa) zohráva významnú úlohu v horských oblastiach mnohých krajín EÚ; keďže náročné trhové podmienky a výrazné nákladové znevýhodnenie majú veľký vplyv na malé poľnohospodárske podniky v týchto oblastiach;

X. keďže v článku 174 ods. 3 ZFEÚ sa výslovne uvádza, že treba venovať mimoriadnu pozornosť okrem iných aj horským regiónom; keďže existuje množstvo politík, programov a stratégií EÚ, ktoré majú nepriamy účinok na horské regióny;

Koordinovaný prístup a všeobecné pripomienky

1. vyzýva Komisiu, aby v rámci politiky súdržnosti začala proces tvorby pracovného vymedzenia funkčných horských regiónov, ktoré by dopĺňalo vymedzenie horských oblastí, ktoré sa používa v kontexte Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka, a to s cieľom zlepšiť koordináciu príslušných politík a opatrení; domnieva sa, že toto vymedzenie pojmu musí byť široké a inkluzívne a zohľadňovať rôzne faktory, ako je nadmorská výška, dostupnosť a svah; vyzýva Komisiu, aby poskytla komplexné vymedzenie pojmu vzťahujúce sa aj na sopečné regióny na ostrovoch a najvzdialenejšie regióny, ako aj na oblasti, ktoré síce nie sú horské, ale s horskými oblasťami sú výrazne zlúčené; ako dobrú iniciatívu v tejto súvislosti vyzdvihuje myšlienku stratégie EÚ pre alpský región (EUSALP), podľa ktorej treba zaradiť do stratégie aj oblasti mimo hôr;

2. zastáva názor, že politiky EÚ by mali zaujať osobitný postoj k horským regiónom, lebo tieto regióny sú jednoznačne štrukturálne znevýhodnené; domnieva sa, že tieto regióny potrebujú dodatočnú podporu na prekonanie problémov súvisiacich so zmenou klímy, na zabezpečenie celoročnej namiesto len sezónnej zamestnanosti, hospodárskeho rozvoja, na predchádzanie prírodným katastrofám a ich zvládanie, na zaistenie ochrany

životného prostredia a tiež na to, aby pomohli pri dosahovaní cieľov EÚ v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov; domnieva sa preto, že horským regiónom by sa mala venovať veľká pozornosť vo všetkých aspektoch politík EÚ vrátane politiky súdržnosti, a to zavedením posudzovania vplyvu na územie;

3. uznáva, že v EÚ neexistuje osobitná politika pre horské oblasti, a poukazuje na to, že už existujúce politiky, programy a stratégie, ktoré majú nepriamy účinok na tieto oblasti, sú dôvodom na vznik programu EÚ pre horské regióny, ktorý by sa mal stať základom stratégie EÚ zameranej na dosiahnutie dlhodobého rozvoja horských regiónov a od nich závislých oblastí;

4. vyzýva Komisiu, aby pracovala na programe EÚ pre horské regióny, ktorý by sa mal stať rámcom pre nadnárodné, cezhraničné a medziregionálne politiky; je presvedčený, že v budúcom programe by sa mali určiť priority pre rozvoj týchto regiónov, aby sa dali lepšie nastaviť odvetvové politiky a nájsť príležitosti na ich financovanie prostredníctvom fondov EÚ a dosiahnuť tak dlhodobo udržateľné politiky v oblasti začleňovania;

5. vyzýva Komisiu, aby v rámci tohto programu vytvorila osobitný a komplexný program ochrany európskych ľadovcov, ktoré majú podľa predpovedí zmiznúť do roku 2050;

6. požaduje, aby sa posilnila súčinnosť koordináciou politík, stratégií a programov EÚ, ktoré majú nepriamy účinok na horské regióny, akými sú Horizont 2020, COSME, LIFE, Natura 2000, stratégia EÚ v oblasti širokopásmového pripojenia, stratégia EÚ pre prispôsobenie sa zmenám klímy, environmentálny akčný program EÚ, Nástroj na prepájanie Európy, Európska územná spolupráca, európske štrukturálne a investičné fondy a Európsky fond pre strategické investície (EFSI), ako aj iniciatív v oblasti makroregionálnych stratégií; vyzýva Komisiu, aby zvážila osobitné využitie a fungovanie týchto programov v horských regiónoch;

7. zdôrazňuje, že je dôležité dosiahnuť súčinnosť medzi politikami, nástrojmi a odvetviami, čo si vyžaduje uplatňovanie integrovaného prístupu; zdôrazňuje cenné skúsenosti získané pri uplatňovaní Alpského dohovoru, ktorý vyvažuje hospodárske, sociálne a environmentálne záujmy;

8. poukazuje na zriedkavý výskyt použiteľnej pôdy v horských regiónoch, čo môže zapríčiniť konflikty vyplývajúce z toho, že záujmy v oblasti klasifikácie a používania pôdy sa líšia alebo prekrývajú; vyzýva preto členské štáty, aby vytvorili a uplatňovali nástroje územného plánovania uľahčujúce koordináciu a zapájanie verejnosti do územného rozvoja; domnieva sa, že Protokol o územnom plánovaní a trvalo udržateľnom rozvoji, ktorý je pripojený k Alpskému dohovoru, predstavuje významný príklad, ktorý treba ďalej využívať;

9. vyzýva v súvislosti s chránenými územiami patriacimi členským štátom, ktoré hraničia s jedným či viacerými ďalšími štátmi, aby sa vytvoril spoločný prístup k riadeniu, rozvoju a ochrane týchto chránených území;

10. poznamenáva, že nedávne reformy spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) a regionálnej politiky umožňujú teritorializáciu riadenia európskeho financovania v oblasti súdržnosti;

11. vyzýva riadiace orgány, aby zvážili zvýšenie prideľovaných prostriedkov z EŠIF na vnútroštátnej úrovni na podporu nerozvinutých horských oblastí a podľa možností uplatnili prístup politiky viacerých odvetví; vyzýva členské štáty, aby podporovali investície do horských oblastí uprednostnením financovania operačných programov určených pre tieto oblasti;

12. zdôrazňuje, že je potrebné uprednostňovať územný rozmer politiky súdržnosti, a to iniciatívami zameranými na územný rozvoj a dodatočnou podporou pre územnú spoluprácu na európskej úrovni;

13. zdôrazňuje, že členské štáty a regióny majú možnosť vytvoriť v rámci nariadenia o rozvoji vidieka tematické čiastkové programy zamerané na potreby horských oblastí, ktoré sú oprávnené na vyššiu mieru podpory pre verejné financovanie; nabáda ich, aby tieto možnosti využívali; poznamenáva, že doposiaľ túto možnosť nevyužil žiaden príslušný orgán; domnieva sa však, že to automaticky neznamená, že pre tieto regióny nebola stanovená osobitná pomoc;

14. nabáda členské štáty, aby na podporu rozvoja horských oblastí využívali nástroje ako integrovaná územná investícia (IÚI) a miestny rozvoj vedený komunitou (CLLD), a to s cieľom podporiť ich osobitný rozvojový potenciál a ciele; nabáda na podporu miestnych akčných skupín v záujme miestneho rozvoja vedeného komunitou, aby sa podporovali nadnárodné siete a pracovné metódy založené na spolupráci;

15. zdôrazňuje potenciál a význam súčasného a budúceho rozvoja makroregionálnych stratégií pre trvalo udržateľný rozvoj horských regiónov v EÚ a v prípade potreby aj vrátane intenzívnej cezhraničnej spolupráce; požaduje, aby sa zohľadňovali skúsenosti získané pri plnení iných makroregionálnych stratégií EÚ;

16. víta súčasné iniciatívy, ktoré sa týkajú Karpát, v stratégii EÚ pre podunajský región a pokrok, ktorý sa dosiahol pri makroregionálnej stratégii EÚ pre Alpy; poznamenáva, že makroregionálna stratégia EÚ pre Alpy je dobrým príkladom integrovaného prístupu k územnému rozvoju, ktorý zohľadňuje horské oblasti a s nimi zlúčené regióny;

17. domnieva sa, že nástroj Európskej územnej spolupráce poskytuje horským regiónom, ktoré sa často nachádzajú na hraniciach daného štátu, vynikajúcu príležitosť na výmenu najlepších postupov a poznatkov, a vyzýva, aby budúci nástroj Európskej územnej spolupráce obsahoval osobitný rozmer týkajúci sa hôr; víta iniciatívy, ako napríklad „Politiky na zastavenie vyľudňovania v horských oblastiach“ (PADIMA), ktorých cieľom je riešiť osobitné problémy horských regiónov; zdôrazňuje význam programov INTERREG a ďalších iniciatív spolupráce, ako je Európske zoskupenie územnej spolupráce (EZÚS) a Európske zoskupenie hospodárskych záujmov (EZHZ), pri jednotnom a koordinovanom rozvoji spoločných oblastí a horských masívov v regiónoch, ktoré obsahujú cezhraničné horské oblasti;

18. vyzýva Komisiu, aby predložila oznámenie týkajúce sa programu EÚ pre horské regióny a následne bielu knihu o rozvoji horských regiónov, ktorá bude vychádzať z najlepších postupov a do ktorej budú zapojené miestne, regionálne a celoštátne úrady a iné príslušné subjekty vrátane hospodárskych a sociálnych partnerov a zástupcov občianskej spoločnosti;

19. trvá na tom, aby Komisia a iné zainteresované strany uskutočňovali dôkladné a pravidelné hodnotenie stavu v horských regiónoch EÚ a analyzovali údaje, ako sú výsledky vykonávania operačných programov v rámci politiky súdržnosti a ukazovatele zmien kvality života a demografie, s cieľom nasmerovať financovanie zo zdrojov EÚ a vykonávanie politík správnym smerom;

20. zdôrazňuje potrebu, aby bolo možné spoliehať na dôveryhodné rozčlenené štatistické údaje, z ktorých budú vychádzať iniciatívy politík;

21. vyzýva na spoluprácu s európskymi nečlenskými štátmi a s regionálnou a miestnou samosprávou pri vykonávaní politiky pre horské regióny;

22. vyzýva Komisiu, aby na dosiahnutie konkrétnych výsledkov podporovala využívanie finančných nástrojov v horských regiónoch;

23. víta prebiehajúcu diskusiu týkajúcu sa zjednodušenia politiky súdržnosti; vyjadruje nádej, že menej zložitý rámec a dostupnosť nástrojov, ktoré môžu zainteresované strany a prijímatelia využívať jednoduchšie, prispejú k rozvoju horských regiónov v EÚ; vyzýva, aby sa osobitná pozornosť venovala zjednodušeniu a úsiliu o podporu investícií v horských regiónoch;

24. vyzýva Komisiu, aby navrhla Európsky rok ostrovov a hôr;

Zamestnanosť a hospodársky rast v horských regiónoch

25. poznamenáva, že pre nedostatočnú dostupnosť, infraštruktúru, prepojiteľnosť a ľudské zdroje čelia MSP v horských regiónoch vážnym ťažkostiam; vyzýva Komisiu, aby venovala osobitnú pozornosť rozvoju MSP v horských regiónoch, najmä v oblastiach postihnutých prírodnými a klímou zhoršenými katastrofami, naliehavo žiada členské štáty, aby preto venovali prioritnú pozornosť investíciám do infraštruktúry a služieb v horských oblastiach; požaduje súčinnosť medzi prostriedkami z EŠIF a a inými programami a iniciatívami financovanými zo zdrojov EÚ s cieľom vytvoriť celostný a efektívny prístup politiky na maximalizáciu podpory MSP a podnikania; zdôrazňuje, že integrované a lokalizované stratégie pre horské oblasti by sa mali vytvárať s cieľom určiť konkrétne rozvojové príležitosti a mali by obsahovať opatrenia na zlepšenie prepojiteľnosti miestnych MSP, odvetvových aj medziodvetvových vzťahov a koordinácie;

26. zdôrazňuje význam vytvárania viacrozmerných činností v oblasti poľnohospodárskej produkcie v spojení s rozvojom cestovného ruchu a ochranou životného prostredia, ako aj význam štruktúrovaných potravinových reťazcov v horských oblastiach, a to buď v rámci združení organizácií výrobcov, ktoré zvyšujú silu poľnohospodárov pri rokovaniach, alebo vytvorením miestnych trhov a krátkych dodávateľských reťazcov; zdôrazňuje potrebu zaručiť prístup na veľké trhy a zavádzať opatrenia na podporu kvality, propagácie a ochrany výrobkov, čím sa zlepší uvádzanie poľnohospodárskych výrobkov na trh a tieto výrobky sa začlenia do všeobecných turistických produktov danej geografickej oblasti; okrem toho vyzýva Komisiu a členské štáty, aby začali diskusiu o zavedení osobitného označovania pre horské potravinové výrobky na úrovni EÚ, keďže horské oblasti majú veľký potenciál v oblasti výroby kvalitných potravinových výrobkov;

27. uznáva, že v tejto súvislosti je potrebná podpora z prostriedkov EPFRV pre poľnohospodársku produkciu v horských oblastiach a snaha o vytváranie pridanej hodnoty súčinnosťou s inými fondmi a iniciatívami EÚ, ako aj so súkromnými finančnými nástrojmi, aby sa vyvolal pozitívny vplyv na horské regióny;

28. víta pokrok, ktorý sa dosiahol v stratégii lesného hospodárstva EÚ; podporuje trvalo udržateľný rozvoj v oblasti lesného hospodárstva na úrovni Únie, najmä pokiaľ ide o prínos lesov k ochrane životného prostredia a biodiverzity a k dosahovaniu cieľov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov; poznamenáva, že v stratégii by sa mal klásť dôraz na hospodársky rozmer lesného hospodárstva;

29. domnieva sa, že lesné hospodárstvo môže byť zdrojom zamestnanosti a hospodárskeho rastu pre horské regióny a že lesné zdroje by preto mali byť časovo garantované, a to ich udržateľným využívaním; pripomína, že lesy majú pre ekosystém zásadný význam a v horách majú významnú úlohu pri predchádzaní lavínam, zosuvom pôdy a záplavám; vyzýva na podporu MSP, najmä tých so sídlom v horských oblastiach, ktoré pôsobia v odvetví lesného hospodárstva a plne rešpektujú zásadu environmentálnej udržateľnosti; zdôrazňuje najmä hospodársku a sociálnu úlohu lesného hospodárstva v horských oblastiach a význam investovania z hľadiska efektívneho využívania lesných zdrojov v týchto regiónoch; pripomína významnú úlohu, ktorú lesy zohrávajú pri poskytovaní primárnych a druhotných surovín používaných vo farmaceutickom, v kozmetickom a potravinárskom priemysle, čím prispievajú k tvorbe pracovných miest; v tejto súvislosti žiada, aby sa politika súdržnosti viac zameriavala na trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov;

30. vyzýva na zavedenie ďalších stimulov zameraných na zachovanie malých spracovateľských podnikov a malých a stredných horských poľnohospodárskych podnikov v horských oblastiach, ktoré sú významným zdrojov pracovných miest a produkujú výrobky s osobitnými kvalitatívnymi vlastnosťami, ale v priemere majú vyššie náklady a nižšiu rentabilitu ako v prípade intenzívne pestovaných plodín či poľnohospodárskych podnikov chovajúcich hospodárske zvieratá; vyzýva Komisiu, aby presadzovala pilotné projekty zamerané na obnovu tradičných hospodárskych činností vrátane poľnohospodárstva a remesiel v horských oblastiach, kde nastáva odliv obyvateľstva; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali zjednodušené administratívne postupy predkladania žiadostí o finančné prostriedky a ich spravovania s cieľom poskytnúť malým komunitám lepší prístup k financovaniu, a tým podporiť dlhodobý rozvoj, dostupnosť trhov a zakladanie organizácií výrobcov v horských oblastiach;

31. nabáda prijímateľov prostriedkov z EŠIF v horských regiónoch, aby posúdili potenciál a potrebu v oblasti zakladania miestnych technologických a udržateľných priemyselných parkov a po vykonaní primeraných štúdií uskutočniteľnosti a analýzy nákladov a prínosov zvážili budovanie takýchto parkov s využitím vnútroštátnych prostriedkov a prostriedkov EÚ;

32. zdôrazňuje potrebu stratégií pre inteligentnú špecializáciu v horských regiónoch, ktorých potenciál treba oživiť;

33. zdôrazňuje významnú úlohu, ktorú sociálne podniky a alternatívne obchodné modely

ako družstvá a vzájomné podniky môžu zohrávať pri inkluzívnom a trvalo udržateľnom rozvoji horských regiónov vrátane prekonávania vylúčenia marginalizovaných skupín a prekonávania rodovej nerovnosti;

34. podporuje využívanie EŠIF v prospech hospodárskych odvetví, ktoré nespôsobujú znečistenie a sú orientované na budúcnosť, akými sú udržateľný cestovný ruch, kultúrne dedičstvo, udržateľné lesné hospodárstvo, rozvoj vysokorýchlostného internetu, remeslá a energia z obnoviteľných zdrojov; poukazuje na význam rozvoja nových inovatívnych modelov cestovného ruchu a propagácie úspešných existujúcich modelov;

Sociálno-ekonomický rozmer horských regiónov

35. poznamenáva, že v rámci politiky súdržnosti by sa mohol klásť dôraz na podporu prechodu k nízkouhlíkovému, environmentálne udržateľnému hospodárstvu odolnému voči zmene klímy a efektívne využívajúcemu zdroje;

36. domnieva sa, že medzi prioritami investovania z EŠIF by malo byť zvyšovanie kvalifikácie pracovnej sily a tvorba pracovných miest v „zelenom“ hospodárstve, a zdôrazňuje, že politikami EÚ by sa mala podporovať odborná príprava v oblastiach ako horské poľnohospodárstvo, udržateľný cestovný ruch, remeslá, udržateľné lesné hospodárstvo a technológie obnoviteľných zdrojov energie;

37. víta iniciatívy zamerané na prilákanie mladých ľudí do odvetvia poľnohospodárstva a vyzýva Komisiu, aby vytvorila podobné programy pre horské oblasti; naliehavo vyzýva na prijatie opatrení, ktorými sa podporia mladí podnikatelia, aby sa venovali aj iným oblastiam súvisiacim s kultúrnym dedičstvom a neobmedzovali sa len na sezónne činnosti; zdôrazňuje úlohu vedeckých inštitúcií a iných vzdelávacích zariadení zaoberajúcich sa horským poľnohospodárstvom; podporuje účasť mladých poľnohospodárov na výmenných programoch a platformách elektronického vzdelávania;

38. zdôrazňuje význam vzdelávania žien a dievčat a zvýšenia začlenenia žien v oblastiach, ako napr. veda, technológie, inžinierstvo, matematika a podnikania, vrátane zelených odvetví hospodárstva; domnieva sa, že osobitná pozornosť by sa mala venovať podpore a stimulovaniu žien v poľnohospodárstve a žien, ktoré ako samostatne zárobkovo činné osoby pôsobia v priamom marketingu, cestovnom ruchu a v oblasti remeselnej výroby a projektov; zdôrazňuje význam aktívnej prítomnosti a úlohy žien v horských oblastiach, najmä pri podpore inovácií a procesu spolupráce a pri zachovaní riadneho fungovania týchto oblastí; vyzýva preto Komisiu a členské štáty, aby využívali existujúce zdroje a postupy na iniciatívy mikrofinancovania a mikroúverov určené ženám a na rovnaké kariérne príležitosti pre ženy, a to v rámci projektov Európskeho sociálneho fondu a nadnárodných projektov;

39. zdôrazňuje, že je dôležité, aby horské oblasti a účinné opatrenia v EÚ boli zahrnuté v najnovšej reforme SPP; domnieva sa, že SPP by sa mala zameriavať na kompenzáciu prírodných a hospodárskych znevýhodnení, ktorým čelia poľnohospodári, ale mala by im tiež poskytovať prostriedky na to, aby využívali svoje prednosti;

40. zdôrazňuje význam pomoci v prvom pilieri SPP pri zachovaní poľnohospodárskej produkcie a príjmu pre poľnohospodárov v horských oblastiach; pripomína, že

na podporu týchto cieľov majú členské štáty možnosť uplatniť osobitnú priamu pomoc a viazané platby; pripomína, že kvôli neprimeranej vnútornej konvergencii sú v mnohých členských štátoch oddelené podpory z prvého piliera na oveľa nižšej úrovni ako v oblastiach priaznivých pre poľnohospodárstvo, čo ešte viac znižuje konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov;

41. domnieva sa, že opatreniami v rámci druhého piliera SPP sa musí zabezpečiť udržateľnosť, konkurencieschopnosť a diverzifikácia poľnohospodárskej výroby a spracovateľského priemyslu v horských oblastiach; taktiež sa domnieva, že týmito opatreniami by sa mohlo prispieť k „obnove vidieka“ tým, že sa podporí vznik projektov multifunkčného poľnohospodárskeho rozvoja, ktoré vytvárajú pridanú hodnotu a inovácie, a že sa uprednostnia poľnohospodárske investície (do budov, na osobitné vybavenie, modernizáciu atď.) a zachovanie pôvodných plemien;

42. zastáva názor, že cieľom sektorového prístupu v sektore mlieka a mliečnych výrobkov by malo byť zabezpečenie udržateľnej produkcie mlieka v horských oblastiach, a vyzýva Komisiu, členské štáty a regionálne orgány, aby najmä prostredníctvom druhého piliera SPP zabezpečili doplňujúce kompenzačné opatrenia v prospech znevýhodnenej produkcie mlieka s cieľom zachovať a posilniť poľnohospodárstvo a účinné fungovanie poľnohospodárskych podnikov, najmä malých poľnohospodárskych podnikov, v týchto regiónoch;

43. poukazuje na potenciál duálneho vzdelávania v horských regiónoch; zdôrazňuje povzbudivé výsledky, ktoré sa dosiahli v niektorých členských štátoch; víta existujúce projekty duálneho vzdelávania v celej Únii;

44. domnieva sa, že vhodné fyzické infraštruktúry a infraštruktúry IKT vytvárajú príležitosti na hospodárske, vzdelávacie, sociálne a kultúrne činnosti a znižujú účinky vyplývajúce z odľahlosti a izolácie; vyzýva Komisiu, aby predložila konkrétne odporúčania na prekonanie nedostatku kvalifikovaných pracovných síl v odvetví cestovného ruchu, ktoré by konkrétne riešili výzvy neatraktívnych pracovných miest a nedostatočného odmeňovania, ako aj na podnietenie možností odborného kariérneho rozvoja; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prostredníctvom EŠIF vyčlenili investície do infraštruktúry v horských oblastiach, aby sa tieto stali príťažlivejšie pre hospodárske činnosti;

45. podporuje inovatívne riešenia, a to aj riešenia založené na informačných technológiách, v oblasti dostupnosti kvalitného základného vzdelania, ako aj možností formálneho a neformálneho vzdelávania a celoživotného vzdelávania v odľahlých horských oblastiach, napríklad spoluprácou medzi horskými regiónmi, mestami a univerzitami; zdôrazňuje, že je potrebné veľmi kvalitné terciárne vzdelávanie, a poukazuje na potenciál systémov diaľkového vzdelávania, ktoré ponúkajú prístup k výučbe a vzdelávaniu z odľahlých oblastí; s cieľom prekonať negatívne demografické trendy v týchto regiónoch zdôrazňuje skutočnosť, že rovnocenný prístup k vzdelávaniu, zariadeniam starostlivosti o deti a ďalšej odbornej príprave a rekvalifikácii v prípade starších ľudí na uľahčenie aktívneho začleňovania do trhu práce sú dôležité otázky, ktoré treba riešiť;

46. vyzýva na rozvoj a skvalitnenie zariadení zdravotnej starostlivosti a služieb v horských regiónoch okrem iného cezhraničnými iniciatívami spolupráce vrátane plánovaného

rozvoja cezhraničných zdravotníckych zariadení, a to tam, kde je to potrebné; podporuje rozvoj dobrovoľníctva pri poskytovaní verejných služieb s prihliadnutím na najlepšie postupy v niektorých členských štátoch;

47. pripomína zásadu zaručenia všeobecného prístupu k verejným službám na celom území EÚ a súčasne zdôrazňuje, že je potrebné, aby členské štáty a regióny podporovali alternatívne a inovatívne riešenia pre horské oblasti vrátane riešení konkrétnych situácií prispôsobených v prípade nutnosti miestnym a regionálnym potrebám;

48. zdôrazňuje význam iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí a efektívnejšieho vykonávania záruky pre mladých ľudí ako vhodnej príležitosti na zastavenie odchodu mladých ľudí z horských regiónov v reakcii na demografickú krízu a problém so starnúcim obyvateľstvom; vyzýva na predkladanie iniciatív na podporu zamestnanosti mladých ľudí, ktoré sa budú konkrétne zameriavať na plnenie potrieb nerozvinutých horských regiónov;

49. zdôrazňuje skutočnosť, že v horských regiónoch pretrvávajú rodové rozdiely, najmä v prípade marginalizovaných spoločenstiev a zraniteľných skupín; vyzýva Komisiu, aby prijala opatrenia na uplatňovanie rodového hľadiska na horizontálnej a vertikálnej úrovni v prípade všetkých oblastí politiky, a to predovšetkým s cieľom financovať v týchto regiónoch politiku týkajúcu sa prepojiteľnosti; požaduje komparatívnu analýzu špecifík postavenia žien v horských regiónoch, najmä v znevýhodnených horských oblastiach;

50. nabáda a vyzýva na podporu, a to aj vyžívaním EŠIF, iniciatív na zlepšenie sociálnej a kultúrnej súdržnosti horských komunít a začleňovania do nich a na prekonávanie fyzickej izolácie a nedostatočnej kultúrnej rozmanitosti, najmä prístupom k umeniu a ku kultúrnemu životu a priamou účasťou v týchto oblastiach;

51. zdôrazňuje význam integrovaných územných iniciatív zameraných na integráciu migrantov, a to v súvislosti s procesmi, ktoré sa týkajú demografickej a sociálno-ekonomickej obrody a obnovy v horských oblastiach vrátane oblastí s odlivom obyvateľstva; vyzýva Komisiu, aby uľahčovala a podporovala šírenie takýchto iniciatív;

Ochrana životného prostredia a boj proti zmene klímy v horských regiónoch

52. pripomína, že horské oblasti sú bohaté na obnoviteľné zdroje energie, pokiaľ ide o množstvo a rozmanitosť; domnieva sa, že tieto oblasti by mali stáť na čele pri dosahovaní cieľov EÚ v oblasti obnoviteľných zdrojov energie; vyzýva Komisiu, aby sa zameriavala na politiky, ktorými sa podporuje a uľahčuje využívanie obnoviteľných zdrojov energie v horských regiónoch;

53. zdôrazňuje potrebu chrániť na európskej úrovni živočíšne druhy príznačné pre veľhory, ktoré môžu žiť v cezhraničných horských masívoch, ako sú kamzíky, kozorožce horské, veľké dravé vtáky, medvede, vlky a rysy; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vytvorili plán ochrany druhov príznačných pre veľhory a ich opätovnej introdukcie do veľhôr; odsudzuje masové a nevyvážené zabíjanie týchto druhov v niektorých členských štátoch uskutočňované štátom pri šírení chorôb medzi niektorými skupinami voľne žijúcich zvierat alebo chovateľmi v prípade niektorých druhov, s ktorých prítomnosťou alebo opätovnou introdukciou nesúhlasia;

54. zdôrazňuje tiež potenciál sopečných horských oblastí a sopiek, najmä v súvislosti s príspevkom vulkanológie, pri dosahovaní cieľov v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov, a zdôrazňuje príspevok týchto oblastí k predchádzaniu prírodným katastrofám a k ich zvládaniu, ako sú sopečné erupcie;

55. vyzýva členské štáty a Komisiu, aby určili všetky vysokohorské lokality, v ktorých by zákaz vjazdu automobilov mal pozitívny vplyv na miestny boj proti topeniu ľadovcov;

56. trvá na tom, že pri dosahovaní cieľov EÚ v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a pri využívaní energie z obnoviteľných zdrojov sa musí zohľadňovať rovnováha ochrany prírody a životného prostredia, a to aj v horských oblastiach; pripomína, že v niektorých prípadoch môže vodná energia a ťažba biomasy ovplyvňovať ekosystémy a že zariadenia na výrobu veternej a solárnej energie by mohli narúšať vzhľad krajiny, pričom sú súčasne zdrojom miestneho rozvoja;

57. poznamenáva, že horské regióny vrátane sopečných regiónov a ich ekosystémov sú mimoriadne citlivé na zmenu klímy a hydrogeologické riziká, čo v týchto regiónoch spôsobuje mimoriadne závažné následky prejavujúce sa vo zvyšujúcom sa počte prírodných pohrôm, ktoré môžu mať environmentálny vplyv aj na susedné oblasti a negatívny dosah na hospodársky rozvoj a cestovný ruch; v tejto súvislosti sa domnieva, že stredobodom budúceho Programu EÚ pre horské regióny musí byť ochrana životného prostredia, boj proti zmene klímy a prijímanie vhodných opatrení na prispôsobenie sa zmene klímy, a to vrátane akčného plánu v oblasti zmeny klímy; zdôrazňuje tiež potrebu vytvoriť sieť zameranú na analýzu a výmenu osvedčených postupov v týchto oblastiach;

58. zdôrazňuje význam zachovania a ochrany jedinečného biotopu horských regiónov a jeho udržateľného rozvoja, a to aj obnovou biodiverzity a pôdy, propagáciou prírodného dedičstva a služieb ekosystému a zabezpečením tzv. zelenej infraštruktúry, čo v týchto odvetviach takisto prináša pracovné príležitosti; pripomína, že poľnohospodárstvo a udržateľné obhospodarovanie pôdy a lesov v horských oblastiach majú kľúčový význam pre zachovanie biodiverzity a ochranu pred vplyvmi na životné prostredie a krajinu;

59. pripomína, že horské regióny sú významným zdrojom vody, ktorý je potrebné chrániť a spravovať udržateľným spôsobom; berie na vedomie závislosť niektorých mestských oblastí od ekosystémových služieb z horských regiónov, ktoré však často za ne nedostávajú spravodlivú kompenzáciu; vyzýva miestne orgány, aby zvážili partnerstvá v podobe projektov spolupráce pri získavaní a ochrane dodávok vody pre mestské komunity v susedstve horských oblastí; podporuje financovanie opatrení na zadržiavanie vody s cieľom zabezpečiť, aby poľnohospodárske plochy boli udržateľne a účinne zavlažované a existovala minimálna úroveň prietoku riek;

60. podporuje rozvoj udržateľného cestovného ruchu ako vhodnej príležitosti na tvorbu pracovných miest a presadzovanie trvalo udržateľného rozvoja týchto oblastí; zdôrazňuje, že ako základ udržateľného cestovného ruchu je potrebné rozvíjať širokopásmové pripojenie na internet;

61. zdôrazňuje, že je potrebná aktívna synergická spolupráca medzi poľnohospodárstvom a inými hospodárskymi činnosťami v lokalitách siete Natura 2000 a v iných chránených

oblastiach (národných parkoch, chránených krajinných oblastiach atď.), ktoré sa nachádzajú v horských regiónoch;

Dostupnosť a prepojiteľnosť v horských regiónoch

62. zastáva názor, že internet a konkrétne technológie prístupovej siete novej generácie (NGA) majú kľúčovú úlohu pri prekonávaní problémov, ktorým čelia horské regióny; pripomína, že internet súvisí so službami vo verejnom záujme a chýbajúci prístup k týmto službám môže viesť k vyľudňovaniu;

63. vyzýva členské štáty, aby vytvorili stimuly na aktívnejší rozvoj verejno-súkromných partnerstiev v horských oblastiach, a to v oblasti dopravnej, komunikačnej a energetickej infraštruktúry, keďže pre nedostatočné úspory z rozsahu je poskytovanie týchto služieb komerčne neatraktívne; zdôrazňuje, že len lepšia dopravná a iná infraštruktúra majúca dostatočnú kvalitu môže v horských oblastiach vytvoriť hospodársky rast a nové pracovné miesta;

64. konštatuje, že cestovný ruch do značnej miery ovplyvňuje prítomnosť infraštruktúry a prístup k službám všeobecného záujmu; vyzýva Komisiu, aby zvážila možnosť vytvoriť infraštruktúru na podporu cestovného ruchu v horských regiónoch;

65. konštatuje, že nové informačné a komunikačné technológie ponúkajú široké spektrum možností zamestnania, sociálneho začlenenia a posilnenia sociálneho postavenia vo vznikajúcom digitálnom hospodárstve; domnieva sa preto, že na propagáciu týchto príležitostí je potrebná osobitná podpora z EŠIF; vyzýva členské štáty, aby v týchto oblastiach podporovali prácu na diaľku, elektronický obchod a využívanie kanálov digitálneho marketingu s cieľom zlepšiť riadenie nákladov v spoločnostiach; domnieva sa, že ľahší prístup k novým informačným technológiám by mohol viesť k rozvoju programov diaľkového vzdelávania v oblastiach s nedostatkom učiteľov, ako aj k službám elektronického zdravotníctva, čo môže prispieť k zabráneniu odlivu obyvateľstva z horských oblastí; žiada, aby sa predložili a vymieňali príklady osvedčených postupov, a tým sa prispievalo k hospodárskej diverzifikácii horských regiónov;

66. víta systém poukážok EÚ na satelitné pripojenie k internetu, vďaka ktorému sa satelitné pripojenie stáva vhodnou alternatívou v oblastiach s nedostatočnou infraštruktúrou alebo na miestach, o ktoré nemajú investori záujem;

67. vyzýva Komisiu, aby pri vyvíjaní politík týkajúcich sa širokopásmového pripojenia k internetu zohľadnila chýbajúcu infraštruktúru a nedostatočný záujem na strane investorov v dôsledku nízkeho počtu obyvateľov a odľahlosti horských regiónov; nabáda Komisiu, aby vyvíjala osobitné politiky na prekonanie digitálnej priepasti v týchto regiónoch, a to aj prostredníctvom potrebných verejných investícií;

68. pripomína, že sociálny a hospodársky rozvoj horských regiónov, ktoré sú v niektorých členských štátoch aj vzdialenými regiónmi, závisí od dopravných väzieb medzi nimi a inými regiónmi v danom členskom štáte alebo cezhraničnými regiónmi; vyzýva vnútroštátne orgány, aby v spolupráci s Komisiou uľahčovali realizáciu projektov v oblasti dopravnej prepojiteľnosti horských regiónov s hlavnými vnútroštátnymi a transeurópskymi cestami a dopravnými koridormi, najmä dopravnou infraštruktúrou

TEN-T, a to s využitím rôznych fondov a finančných nástrojov EÚ vrátane investícií EIB;

69. vyzýva európske horské regióny, aby prostredníctvom EFRR investovali do rozvoja výkonnejších a lepšie prepojených železničných a električkových sietí;

°

° °

70. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, Výboru regiónov, vládam a národným a regionálnym parlamentom členských štátov.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Politika súdržnosti sa len málokedy zameriava na horské regióny v EÚ. O územnom rozmere prebieha diskusia, no samotné hory sú často odsunuté na okraj, pričom sa spolieha na to, že samotné členské štáty budú venovať pozornosť horám a ich problémom. Fondy EÚ sa však sústredia na dosahovanie konkrétnych výsledkov. Ťažkosti s investovaním v horách, ktoré spôsobuje chýbajúca infraštruktúra a zvýšené náklady v dôsledku odľahlosti, vedú k ignorovaniu horských regiónov.

Táto správa sa zameriava na spôsob, akým môžu hory v EÚ prispieť k dosiahnutiu jej cieľov, ako je stratégia Európa 2020. Vďaka bohatým prírodným zdrojom a prednostiam horských oblastí môžu vznikať pracovné miesta, čím sa zlepší zamestnanosť v EÚ, a to najmä zelené pracovné miesta, ktoré pomáhajú bojovať proti zmene klímy. Široká škála obnoviteľných zdrojov energie a ich veľké množstvo môžu prispieť k dosiahnutiu cieľov EÚ v oblasti obnoviteľných zdrojov energie. Vďaka pomoci z fondov EÚ je zároveň možné zmierniť chudobu a sociálne vylúčenie v menej rozvinutých horských regiónoch EÚ. Rozvíjanie početných predností horských regiónov môže tiež viesť k väčšej sociálnej, hospodárskej a územnej súdržnosti, ktorou by sa horám poskytoval udržateľný hospodársky rozvoj. Samotné hory ako centrá ekologického rastu sa môžu stať vedúcou silou udržateľného rastu v rámci EÚ.

Vymedzenie horských regiónov

Vymedzenie horských regiónov sa uvádza v Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka[1]. Toto vymedzenie pojmu je zamerané na poľnohospodárstvo, keďže zohľadňuje kratšie vegetačné obdobie a nemožnosť používať stroje na svahoch.

Na zabezpečenie celostného prístupu k horám na európskej úrovni je tiež potrebné vymedzenie regionálnej politiky. V tejto správe sa poukazuje na potrebu zohľadniť kľúčové spojenie horských regiónov s okolitými a mestskými oblasťami. Stratégia EÚ pre alpský región je dobrým príkladom začlenenia týchto oblastí do stratégie pre horský región, ktorý zahŕňa viac ako 70 miliónov ľudí[2], z ktorých mnohí v samotných horách nežijú. Tento prístup k udržateľnému rozvoju hôr sa musí preniesť do politiky súdržnosti.

Výzva na vytvorenie programu EÚ pre horské regióny

Okrem zavedenia vymedzenia pojmu je potrebný aj konkrétny návrh horskej politiky. Táto potreba sa v správe uvádza formou výzvy na vytvorenie programu EÚ pre horské regióny.

Základ pre tento program sa nachádza v rôznych politikách, ktoré súvisia s horskými regiónmi nepriamo – Horizont 2020, COSME, LIFE, Natura 2000, stratégia EÚ v oblasti širokopásmového pripojenia, stratégia EÚ pre prispôsobenie sa zmenám klímy, environmentálny akčný program EÚ, Nástroj na prepájanie Európy, Európska územná spolupráca, európske štrukturálne a investičné fondy a Európsky fond pre strategické investície (EFSI). Uvedené politiky sa týkajú horských regiónov a ovplyvňujú ich, neexistuje

[1] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 zo 17. decembra 2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005.
[2] http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/cooperate/alpine/eusalp_map.pdf

však jasný, jediný politický prístup k horám. Program by teda predstavoval rámec, ktorým sa v politike súdržnosti venuje ďalšia pozornosť. Takisto by mohol slúžiť na dôležitý účel stanoviť základy pre územné zamerania na nasledujúce programové obdobie. Postupom času by program mohol slúžiť aj ako základ pre komplexnejšiu stratégiu pre rozvoj horských regiónov.

Koordinácia politík EÚ pre horské regióny

Koordinovaný prístup v akejkoľvek forme je rozhodujúci na zabezpečenie náležitého strategického nasmerovania finančných prostriedkov EÚ na dosiahnutie udržateľného a inkluzívneho rastu. Cieľom tejto správy je vyzvať na vytvorenie programu EÚ pre horské regióny a zohľadnenie horského aspektu do budúcich programov a politík EÚ, najmä európskych štrukturálnych a investičných fondov. Prebiehajúce programové obdobie politiky súdržnosti je na svojom začiatku, no prvé kroky v prospech hôr v rámci politiky súdržnosti sa musia uskutočniť už teraz. V tejto správe sa preto nalieha na zvýšenie prideľovaných prostriedkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov pre nerozvinuté horské regióny, čo možno zohľadniť v budúcom programovom období. Dodatok „nerozvinuté“ bol použitý preto, lebo v rámci jedného členského štátu existujú rozvinuté a menej rozvinuté horské oblasti, pričom len nerozvinuté horské oblasti potrebujú podporu z fondov EÚ, aby prekonali svoje osobitné problémy a dosiahli udržateľný rast a následne aj súdržnosť. Správa tiež obsahuje výzvu na zaradenie osobitného horského rozmeru medzi ciele Európskej územnej spolupráce, čím by sa v rámci EÚ poskytol horskej politike dobrý podnet vďaka rozširovaniu platformy najlepších postupov v týchto regiónoch.

Piliere udržateľného rastu

V správe sa tiež podrobne uvádza, čo by sa malo v programe a osobitnej horskej politike zohľadniť. V centre pozornosti sú tri typy rastu, na ktorý sa EÚ zameriava: inteligentný, udržateľný a inkluzívny rast. Tieto typy rastu sa v horských regiónoch vzájomne prepájajú, keďže každý z nich si vyžaduje zohľadnenie ochrany životného prostredia a prístup, ktorým sa prekonajú spoločné problémy horských regiónov, najmä pokiaľ ide o pripojenie a dostupnosť. Správa preto obsahuje výzvu na využívanie obnoviteľných zdrojov energie v horách, ale len s ohľadom na ich možný ekologický dosah. Okrem toho sa v nej požaduje podpora pri preklenutí digitálnej priepasti, ktoré by bolo významným krokom k zastaveniu vyľudňovania niektorých horských regiónov. Horské oblasti už sú obľúbeným miestom na život[1] a s väčšou podporou z EÚ, pokiaľ ide o pripojenie a dostupnosť, by sa mohli stať atraktívnejšími miestami na život a zakladanie MSP.

[1] Štúdia programu spolupráce ESPON na tému GEOSPECS (Geografické osobitosti a rozvojový potenciál v Európe): Európska perspektíva týkajúca sa osobitných typov území http://www.espon.eu/export/sites/default/Documents/Projects/AppliedResearch/GEOSPECS/FR/GEOSPECS_Final_Report_v8___revised_version.pdf.

24.2.2016

STANOVISKO VÝBORU PRE POĽNOHOSPODÁRSTVO A ROZVOJ VIDIEKA

pre Výbor pre regionálny rozvoj

k politike súdržnosti v horských regiónoch EÚ
(2015/2279(INI))

Spravodajca výboru požiadaného o stanovisko: Michel Dantin

NÁVRHY

Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka vyzýva Výbor pre regionálny rozvoj, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

– so zreteľom na hlavu III tretiu časť Zmluvy o fungovaní Európskej únie, najmä jej časti o poľnohospodárstve[1],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1307/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa ustanovujú pravidlá priamych platieb pre poľnohospodárov na základe režimov podpory v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 637/2008 a nariadenie Rady (ES) č. 73/2009[2] [3],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 zo 17. decembra 2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005[4] [5],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007[6] [7],

[1] Tento návrh, ak ho prijme gestorský výbor, sa bude musieť začleniť do návrhu uznesenia ako citácia.
[2] Tento návrh, ak ho prijme gestorský výbor, sa bude musieť začleniť do návrhu uznesenia ako citácia.
[3] Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 608.
[4] Tento návrh, ak ho prijme gestorský výbor, sa bude musieť začleniť do návrhu uznesenia ako citácia.
[5] Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 487.
[6] Tento návrh, ak ho prijme gestorský výbor, sa bude musieť začleniť do návrhu uznesenia ako citácia.
[7] Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671.

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1144/2014 z 22. októbra 2014 o poskytovaní informácií a propagácii na podporu poľnohospodárskych výrobkov na vnútornom trhu a v tretích krajinách a ktorým sa ruší nariadenie Rady (ES) č. 3/2008[1] [2].

– so zreteľom na svoje uznesenie z 22. septembra 2010 o európskej stratégii pre hospodársky a sociálny rozvoj horských regiónov, ostrovov a riedko osídlených oblastí[3][4],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 11. decembra 2013 o zachovaní produkcie mlieka v horských a znevýhodnených oblastiach a v najvzdialenejších regiónoch po skončení systému kvót mlieka[5][6],

A. keďže dodatočné náklady súvisiace s klimatickými a topografickými podmienkami, so vzdialenosťou od hospodárskych centier a s izoláciou sťažujú hospodársky, sociálny a kultúrny rozvoj horských oblastí; keďže nedostatočná infraštruktúra vrátane širokopásmového pokrytia a nedostatok investícií do horských oblastí prispievajú k prehlbovaniu rozdielov medzi týmito a inými regiónmi; keďže úsilie o zachovanie ekonomickej poľnohospodárskej výroby v horských oblastiach EÚ sa musí podporiť aj fyzickou a digitálnou prístupnosťou a infraštruktúrou, ako aj prístupom k verejným službám a službám vo verejnom záujme, ako je vzdelávanie, sociálne služby, zdravotná starostlivosť, doprava a poštovné služby, pre obyvateľov týchto regiónov;

B. keďže v kontexte nestálych trhov a cien, rastúcich výrobných nákladov, posilnenej hospodárskej súťaže, skončenia uplatňovania kvót na mlieko a environmentálnych výziev je nevyhnutné zabezpečiť produkciu potravín a multifunkčnú úlohu poľnohospodárstva s cieľom zachovať pridanú hodnotu v horských oblastiach, podporiť udržateľnú zamestnanosť a umožniť prístup k iným zdrojom príjmov;

C. keďže sa musí nájsť odpoveď na rôzne výzvy, ktoré prináša vyľudňovanie, vplyv zmeny klímy, nedostatok dostupnej pôdy, opúšťanie poľnohospodárskej pôdy a s tým súvisiace rozrastanie krovín a stromov, ako aj potreba zachovať horské pastviny;

D. keďže horské oblasti pozitívne prispievajú k trvalo udržateľnému rozvoju, boju proti zmene klímy, zachovaniu a ochrane regionálnych ekosystémov a biodiverzity (veľké časti horských oblastí sú chránené v rámci ekologickej siete Natura 2000 a aj inými typmi režimov ochrany prírody); keďže poľnohospodárstvo a obhospodarovanie pôdy v horských oblastiach majú veľký význam pre hydrogeologickú stabilitu týchto oblastí;

E. keďže horské oblasti zachovávajú jedinečné podmienky a tradičné know-how a ponúkajú veľké možnosti pri prechode na kvalitné poľnohospodárske systémy; keďže skupiny a organizácie výrobcov v horských oblastiach majú potenciál posilniť vyjednávaciu pozíciu výrobcov z týchto regiónov a súčasne bojovať proti nekalým obchodným praktikám, ktoré sa ich týkajú;

---

[1] Tento návrh, ak ho prijme gestorský výbor, sa bude musieť začleniť do návrhu uznesenia ako citácia.
[2] Ú. v. EÚ L 317, 4.11.2014, s. 56.
[3] Tento návrh, ak ho prijme gestorský výbor, sa bude musieť začleniť do návrhu uznesenia ako citácia.
[4] Prijaté texty, P7_TA(2010)0341.
[5] Tento návrh, ak ho prijme gestorský výbor, sa bude musieť začleniť do návrhu uznesenia ako citácia.
[6] Prijaté texty, P7_TA(2013)0577.

F. keďže udržateľný hospodársky a sociálny rozvoj horských oblastí možno podporiť koordinovanými opatreniami a/alebo cezhraničnou spoluprácou v oblasti poľnohospodárstva, lesníctva, remesiel a cestovného ruchu a v oblasti zachovania kultúrneho a prírodného dedičstva, ako aj diverzifikáciou poľnohospodárskych podnikov;

G. keďže chov zvierat (produkcia mlieka a extenzívna produkcia mäsa) zohráva významnú úlohu v horských oblastiach mnohých krajín EÚ; keďže náročné trhové podmienky a výrazné nákladové znevýhodnenie majú veľký vplyv na malé poľnohospodárske podniky v týchto oblastiach;

Správa a súčinnosť fondov súdržnosti

1. vyjadruje poľutovanie nad tým, že napriek opatreniam EÚ vzťahujúcim sa na jednotlivé odvetvia a podporným nástrojom ešte neexistuje skutočný unijný prístup k horským oblastiam; je presvedčený o nevyhnutnosti stratégie EÚ pre horské oblasti Európy, ktorá by sa zameriavala na zlepšenie koordinácie príslušných politík a opatrení; v tejto súvislosti navrhuje, aby sa vyvinulo úsilie s cieľom v rámci politiky súdržnosti prijať spoločné a operačné vymedzenie pojmu horský región v súlade s vymedzením pojmu horský región používaným v kontexte Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) tak, aby zahŕňalo oblasti, kde sa poľnohospodárska výroba vyznačuje osobitnými faktormi, ako sú výrazné obmedzenie využívania pôdy spôsobené gradientom a nadmorskou výškou, úrodnosť pôdy, veľmi zložité klimatické podmienky a využívanie veľmi drahých špeciálnych zariadení;

2. poznamenáva, že nedávne reformy spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP) a regionálnej politiky umožňujú teritorializáciu riadenia európskeho financovania v oblasti súdržnosti;

3. domnieva sa, že EPFRV musí byť integrálnou súčasťou stratégií inteligentnej špecializácie a viacfunkčného rozvoja regiónov, ktoré zahrňujú horské oblasti; vyzýva preto Komisiu, členské štáty a regióny, aby v rámci prípravy, preskúmania a schvaľovania operačných programov pri preskúmaní viacročného finančného rámca na roky 2014 – 2020 alebo pri zmene operačných programov posilnili súčinnosť medzi rôznymi fondmi a opatreniami v prospech horských oblastí; požaduje väčšie využívanie iniciatív EÚ ako miestny rozvoj vedený komunitou (CLLD) a miestne akčné skupiny (MAS) s cieľom podporovať nadnárodné siete a pracovné metódy založené na spolupráci;

4. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby rozvíjali stratégie medzi miestnymi a regionálnymi orgánmi, občianskou spoločnosťou a hospodárskymi subjektmi v horských masívoch s cieľom vymedziť spoločné akčné plány na rozvoj, úpravu a ochranu príslušných horských masívov; v tejto súvislosti víta a podporuje iniciatívu makroregionálnej stratégie pre alpský región; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pri skúmaní podobného prístupu vo svojich horských oblastiach prihliadali na skúsenosti získané pri vykonávaní iných makroregionálnych stratégií EÚ;

Investície, konkurencieschopnosť a hospodárska diverzifikácia

5. zdôrazňuje, že je dôležité, aby horské oblasti a účinné opatrenia v EÚ boli zahrnuté v najnovšej reforme SPP; domnieva sa, že SPP by sa mala zameriavať na kompenzáciu prírodných a hospodárskych znevýhodnení, ktorým čelia poľnohospodári, ale taktiež by

mala poskytovať prostriedky na to, aby mohli využívať svoje výhody;

6. zdôrazňuje význam pomoci v prvom pilieri SPP pri zachovaní poľnohospodárskej produkcie a príjmu pre poľnohospodárov v horských oblastiach; pripomína, že na podporu týchto cieľov majú členské štáty možnosť uplatniť osobitnú priamu pomoc a viazané platby; pripomína, že kvôli neprimeranej vnútornej konvergencii sú v mnohých členských štátoch oddelené podpory z prvého piliera na oveľa nižšej úrovni ako v oblastiach priaznivých pre poľnohospodárstvo, čo ešte viac znižuje konkurencieschopnosť poľnohospodárskych podnikov;

7. domnieva sa, že opatreniami v rámci druhého piliera SPP sa musí zabezpečiť udržateľnosť, konkurencieschopnosť a diverzifikácia poľnohospodárskej výroby a spracovateľského priemyslu v horských oblastiach; domnieva sa tiež, že týmito opatreniami by sa mohlo prispieť k „obnove vidieka“ tým, že sa podporí vznik projektov multifunkčného poľnohospodárskeho rozvoja, ktoré vytvárajú pridanú hodnotu a inovácie, a že sa uprednostnia poľnohospodárske investície (do budov, na osobitné vybavenie, modernizáciu atď.) a zachovanie pôvodných plemien;

8. zdôrazňuje, že členské štáty a regióny majú možnosť vytvoriť v rámci nariadenia o rozvoji vidieka tematické čiastkové programy zamerané na potreby horských oblastí, ktoré sú oprávnené na vyššiu mieru podpory pre verejné financovanie; nabáda ich, aby tieto možnosti využívali; poznamenáva, že doposiaľ túto možnosť nevyužil žiaden príslušný orgán; domnieva sa však, že to automaticky neznamená, že pre tieto regióny nebola stanovená osobitná pomoc;

9. poukazuje na to, že mimoriadna pozornosť by sa mala venovať malým a/alebo rodinným podnikom; poznamenáva, že administratívna záťaž predstavuje hlavnú prekážku pre malé obce v horských oblastiach, čím ohrozuje úspešné vykonávanie programov; zdôrazňuje význam administratívneho zjednodušenia a flexibility SPP v súlade s reformou v roku 2013; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporovali zjednodušené administratívne postupy predkladania žiadostí a správy v oblasti využívania finančných prostriedkov s cieľom poskytnúť malým komunitám lepší prístup k financovaniu na podporu dlhodobého rozvoja, dostupnosti trhov a zakladania organizácií výrobcov v horských oblastiach;

Infraštruktúry, vzdelávanie a odborná príprava a úloha žien

10. domnieva sa, že vhodné fyzické infraštruktúry a infraštruktúry IKT vytvárajú príležitosti na hospodárske, vzdelávacie, sociálne a kultúrne činnosti a znižujú účinky vyplývajúce z odľahlosti a izolácie; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vyčlenili investície prostredníctvom Kohézneho fondu a investičných fondov do infraštruktúry v horských oblastiach, aby sa stali príťažlivejšími pre hospodárske činnosti;

11. pripomína zásadný charakter opatrení na podporu obnovovania generácií, vytvárania stabilných a kvalitných pracovných miest a usadzovania mladých poľnohospodárov, a to najmä zabezpečením prístupu k multidisciplinárnej odbornej príprave prostredníctvom fondov sociálnej súdržnosti a prostriedkov druhého piliera, vďaka čomu budú môcť mladí poľnohospodári vykonávať rôzne činnosti súčasne a/alebo postupne v priebehu roka a získavať príjem z viacerých zdrojov; zdôrazňuje úlohu vedeckých inštitúcií a iných vzdelávacích zariadení zaoberajúcich sa horským poľnohospodárstvom a vyzýva

vnútroštátne a regionálne orgány, aby posilnili svoju úlohu a zvýšili finančnú podporu diverzifikovaných vzdelávacích ponúk, ako je osobitná poľnohospodárska odborná príprava prispôsobená vlastnostiam horských oblastí, ktoré môžu podporiť konkurencieschopnosť a prepojenosť, ako aj urýchliť inovácie a udržateľné využívanie zdrojov v týchto regiónoch; v tejto súvislosti podporuje účasť mladých poľnohospodárov na výmenných programoch a platformách elektronického vzdelávania;

12. zdôrazňuje význam aktívnej účasti a úlohy žien v horských oblastiach, najmä pri podpore inovácií a procesu spolupráce a pri zachovaní riadneho fungovania týchto oblastí; domnieva sa, že osobitná pozornosť by sa mala venovať podpore a stimulovaniu žien v poľnohospodárstve a žien, ktoré ako samostatne zárobkovo činné osoby pôsobia v priamom marketingu, cestovnom ruchu a v oblasti remeselnej výroby a projektov;

Životné prostredie, zmena klímy a ochrana biodiverzity

13. domnieva sa, že horské poľnohospodárstvo zohráva dôležitú úlohu pri zmierňovaní zmeny klímy, pretože pastviny a lesy absorbujú uhlík; pripomína kľúčový význam poľnohospodárstva a udržateľného pôdneho a lesného hospodárstva v horských oblastiach z hľadiska zachovania biodiverzity a ochrany pred dosahmi na životné prostredie a krajinu vrátane vplyvov na voľne žijúce zvieratá biotopov s tým dôsledkom, že dravce spôsobujú na dobytku vážne škody; poukazuje na význam vody v horských oblastiach a na prírodné riziká, ktoré môže mať nepriaznivý vplyv na planiny a zastavané oblasti; v tejto súvislosti podporuje, aby sa v rámci druhého piliera financovali opatrenia na zadržiavanie vody, ktorými sa zabezpečí, aby poľnohospodárske plochy boli udržateľne a účinne zavlažované a aby existovala minimálna úroveň prietoku riek; zdôrazňuje potrebu aktívnej synergickej spolupráca medzi poľnohospodárskymi a inými hospodárskymi činnosťami v lokalitách siete Natura 2000 a v iných chránených oblastiach (národných parkoch, chránených krajinných oblastiach atď.), ktoré sa nachádzajú v horských regiónoch;

Štruktúrovanie potravinového reťazca, výroba a propagácia kvalitných produktov a ostatných výrobných činností

14. zdôrazňuje význam vytvárania a podporovania zoskupení alebo organizácií výrobcov s cieľom posilňovať vyjednávacie pozície poľnohospodárov v rámci potravinového reťazca; domnieva sa, že krátke dodávateľské reťazce a miestne a regionálne trhy sa dajú takýmto spôsobom zachovať a rozvíjať s cieľom chrániť malé poľnohospodárske podniky a zároveň zaručiť prístup na veľké trhy; domnieva sa, že tieto postupy sa môžu zameriavať najmä na zdôrazňovanie kvality a pôvodu a na propagáciu a ochranu výrobkov („horské výrobky“, chránené označenia pôvodu (CHOP), chránené zemepisné označenia (CHZO) a zaručené tradičné špeciality (ZTŠ)) v horských oblastiach; zdôrazňuje, že takéto vysokokvalitné potravinárske výrobky, ktoré si pýta rastúci segment spotrebiteľov, prispievajú k rozvoju udržateľného cestovného ruchu a k zachovaniu kultúrnej hodnoty a kultúrneho dedičstva v horských oblastiach;

15. vyzýva Komisiu, aby propagovala a zvyšovala hodnotu poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov z horských oblastí tým, že posilní propagačné a informačné iniciatívy týkajúce sa značky „horský výrobok“ a všeobecnejšie značiek CHOP, CHZO a ZTŠ;

16. zdôrazňuje, že je dôležité podporovať integrované a územne vymedzené výrobné systémy, poľnohospodárstvo a služby poskytované poľnohospodárskymi podnikmi, ako je spracovanie produktov *na mieste*, priamy predaj a uvádzanie na trh na farmách alebo pastvinách, pobyty na farmách, sociálne poľnohospodárstvo a výroba energie z obnoviteľných zdrojov; zastáva názor, že podporou činností súvisiacich s agroturistikou sa vytvára väčšia pridaná hodnota a prispieva sa k zvýšeniu potenciálu týchto regiónov ako turistických oblastí tým, že rozvíja a zahŕňa poľnohospodárske aj nepoľnohospodárske kvalitné a tradičné výrobky z danej zemepisnej oblasti; domnieva sa, že celoročný udržateľný cestovný ruch môže v týchto oblastiach vytvárať pracovné miesta a diverzifikovaný obsah a prispievať k riešeniu problému vyľudňovania a nedostatočného obnovovania generácií v týchto regiónoch;

17. zdôrazňuje najmä hospodársku, sociálnu a ekologickú úlohu lesného hospodárstva v horských oblastiach a význam investovania do efektívneho využívania lesných zdrojov v týchto regiónoch; poznamenáva, že udržateľné lesné hospodárstvo má zásadný význam pre zachovanie zdravých a stabilných horských lesov; pripomína významnú úlohu, ktorú lesy plnia pri poskytovaní primárnych a druhotných surovín používaných vo farmaceutickom, v kozmetickom a potravinárskom priemysle, čím prispievajú k tvorbe pracovných miest, podporujú hospodársku diverzifikáciu sektora lesného hospodárstva a lesných podnikov a pomáhajú v boji proti vyľudňovaniu v horských oblastiach; v tejto súvislosti žiada, aby sa politika súdržnosti viac zameriavala na trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov;

18. domnieva sa, že cieľom sektorového prístupu v sektore mlieka a mliečnych výrobkov by malo byť zabezpečenie udržateľnej produkcie mlieka v horských oblastiach, a vyzýva Komisiu, členské štáty a regionálne orgány, aby najmä prostredníctvom druhého piliera SPP zabezpečili doplňujúce kompenzačné opatrenia v prospech znevýhodnenej produkcie mlieka s cieľom zachovať a posilniť poľnohospodárstvo a účinné fungovanie poľnohospodárskych podnikov, najmä malých poľnohospodárskych podnikov, v týchto regiónoch.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	23.2.2016
Výsledok záverečného hlasovania vo výbore	+: 42 –: 1 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, José Bové, Daniel Buda, Nicola Caputo, Viorica Dăncilă, Michel Dantin, Paolo De Castro, Albert Deß, Diane Dodds, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Luke Ming Flanagan, Beata Gosiewska, Martin Häusling, Anja Hazekamp, Esther Herranz García, Jan Huitema, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Zbigniew Kuźmiuk, Philippe Loiseau, Giulia Moi, Ulrike Müller, James Nicholson, Maria Noichl, Marijana Petir, Laurenţiu Rebega, Bronis Ropė, Jordi Sebastià, Jasenko Selimovic, Lidia Senra Rodríguez, Czesław Adam Siekierski, Marc Tarabella, Janusz Wojciechowski, Marco Zullo
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Franc Bogovič, Rosa D'Amato, Jean-Paul Denanot, Stefan Eck, Fredrick Federley, Maria Heubuch, Ivan Jakovčić, Karin Kadenbach, Sofia Ribeiro, Hannu Takkula

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA V GESTORSKOM VÝBORE

Dátum prijatia	17.3.2016
Výsledok záverečného hlasovania vo výbore	+: 31 –: 1 0: 4
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Pascal Arimont, Franc Bogovič, Andrea Cozzolino, Rosa D'Amato, Krzysztof Hetman, Ivan Jakovčić, Marc Joulaud, Sławomir Kłosowski, Andrew Lewer, Louis-Joseph Manscour, Jens Nilsson, Andrey Novakov, Younous Omarjee, Mirosław Piotrowski, Stanislav Polčák, Terry Reintke, Liliana Rodrigues, Fernando Ruas, Monika Smolková, Maria Spyraki, Ramón Luis Valcárcel Siso, Lambert van Nistelrooij, Derek Vaughan, Kerstin Westphal, Joachim Zeller
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Isabella Adinolfi, Viorica Dăncilă, Elena Gentile, Iliana Iotova, Bronis Ropė, Remo Sernagiotto, Hannu Takkula
Náhradníci (čl. 200 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Louis Aliot, Sergio Gutiérrez Prieto, Gesine Meissner, Georgi Pirinski